

Laki

ilmailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ilmailulain (864/2014) 9 §:n 2 momentti, 43 §:n 2 momentti, 46 §, 53 §:n 1 momentin 1 kohta, 141 §:n 1 momentin 6 ja 10 kohta, 143 §, 146 §:n otsikko ja 17 kohta, 147, 148 ja 151 §, 158 §:n 3 momentti, 158 a ja 174 § sekä 181 §:n 3 momentin 6 kohta,

sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 2 momentti, 141 §:n 1 momentin 10 kohta, 146 §:n otsikko, 174 § ja 181 §:n 3 momentin 6 kohta laissa 1327/2021, 43 §:n 2 momentti, 46 §, 53 §:n 1 momentin 1 kohta, 141 §:n 1 momentin 6 kohta, 143 ja 151 § sekä 158 §:n 3 momentti laissa 965/2018, 146 §:n 17 kohta ja 158 a § laissa 174/2023, 147 § osaksi laissa 320/2018 sekä 148 § laeissa 965/2018 ja 1327/2021, sekä

lisätään 97 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 965/2018, uusi 3 momentti, 141 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 965/2018 ja 1327/2021, uusi 3 momentti, 146 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1327/2021 ja 174/2023, uusi 18 kohta, lakiin siitä lailla 320/2018 kumotun 163 §:n tilalle uusi 163 §, lakiin uusi 170 a ja 170 b § sekä 181 §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 534/2020 ja 1327/2021, uusi 7 kohta seuraavasti:

9 §

Eräitä muita ilma-aluksia ja laitteita koskevat poikkeukset

Mitä 2—4 ja 7 luvussa sekä liikenteen palveluista annetun lain 14 luvussa säädetään, ei sovelleta seuraaviin ilma-aluksiin ja laitteisiin:

- 1) painopisteohjattu ultrakevyt lentokone ja moottoroitu varjoliidin;
- 2) liidin, jonka tyhjämassa yksipaikkaisena on enintään 80 kiloa tai kaksipaikkaisena enintään 100 kiloa;
- 3) muu kuin tämän momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu ilma-alus, jonka tyhjämassa polttoaine mukaan luettuna on enintään 70 kiloa; tällä ei kuitenkaan tarkoiteta miehittämätöntä ilma-alusta.

43 §

Huoltohenkilöstön koulutusorganisaatio

Liikenne- ja viestintävirasto antaa lentoturvallisuuden kannalta riittävän tason varmistamiseksi Chicagon yleissopimuksessa tarkoitettuihin standardeihin ja suosituksiin sekä EASA-asetukseen ja sen nojalla annettuihin Euroopan komission asetuksiin pohjautuvia tarkempia määräyksiä huoltohenkilöstön koulutusorganisaation:

- 1) henkilöstön koulutuksesta, kokemuksesta ja ammattitaidosta;
- 2) koulutusohjelmista, työmenetelmistä, laatujärjestelmästä ja ohjeista.

46 §

Luvan myöntäjä

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää luvan, jollei tässä laissa toisin säädetä. Lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voi kuitenkin myöntää ilmailulääkäri, ilmailulääketieteen keskus tai Liikenne- ja viestintävirasto. Merkinantajan hyväksynnän myöntää Liikenne- ja viestintävirasto tai merkinantajia kouluttava organisaatio, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt tähän tehtävään. Lupa on myönnettävä, jos hakija täyttää luvan saamisen edellytykset. Lupa myönnetään olemaan voimassa määräajan, jollei jäljempänä toisin säädetä.

53 §

Ohjaamomiehistön ja kauko-ohjaajan lupakirja, kelpuutus ja hyväksyntä sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus

Ilma-aluksen ohjaamomiehistön jäsenellä ja kauko-ohjaajalla on oltava:

1) Liikenne- ja viestintäviraston tai 163 §:ssä tarkoitetun pätevän yksikön myöntämät tai hyväksymät tehtävän edellyttämät lupakirja, kelpuutukset tai hyväksynnät sekä lääketieteellinen kelpoisuustodistus; tai

97 §

Tarkastusten ja valvonnan suorittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi sopimuksella siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle avustavia tehtäviä, jotka liittyvät turvatarkastajien teoria- ja kuvantulkintakokeiden järjestämiseen ja koesuoritusten valvontaan sekä todistusten antamiseen. Tehtävän siirtämisessä ja sen hoitamisessa noudatetaan liikenteen palveluista annetun lain 210, 212, 213 ja 215 §:ää.

141 §

Toimenpiteet henkilölle myönnettyyn lupaan tai henkilön toimintaan puuttumiseksi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ryhtyä 142—145 §:ssä tarkoitettuihin toimiin sellaisten henkilöiden osalta, joilla on:

6) merkinantajan hyväksyntä;

10) organisaation vastuuhenkilön hyväksyntä; tai

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 142 §:ssä tarkoitetun huomautuksen tai varoituksen myös sellaiselle lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä toimivalle tai ilmailuun liittyvää toimintaa harjoittavalle henkilölle, jonka tehtävään tai toimintaan ei vaadita lupaa, sekä kieltää tämän toimimisen lentoturvallisuuteen tai siviili-ilmailun turvaamiseen vaikuttavassa tehtävässä 143 §:ssä tarkoitettuun perusteisiin ja siinä tarkoitettulla tavalla.

143 §

Henkilölle myönnetyn luvan peruuttaminen tai tehtävässä toimimisen kieltäminen

Edellä 141 §:ssä tarkoitetulta henkilöltä voidaan väliaikaisesti tai pysyvästi peruuttaa toiminnan harjoittamisen edellytyksenä oleva lupa tai kieltää tämän toimiminen lentoturvallisuuteen tai siviili-ilmailun turvaamiseen vaikuttavassa tehtävässä, jos tämä:

1) sairauden, vammautumisen tai muun lentoturvallisuuteen vaikuttavan syyn vuoksi ei enää täytä asianomaisen luvan saamisen tai tehtävän hoitamisen edellytyksiä;

2) ei tiedoiltaan, taidoiltaan, koulutukseltaan tai kokemukseltaan enää täytä luvan saamisen edellytyksiä tai tehtävän vaatimuksia;

3) huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta jatkaa ilmailua koskevien säännösten tai määräysten rikkomista;

4) rikkomalla olennaisella tavalla tai toistuvasti ilmailua koskevia säännöksiä tai määräyksiä osoittaa puuttuvaa halua tai kykyä niiden noudattamiseen; tai

5) on muulla kuin 1—4 kohdassa tarkoitetulla toiminnallaan osoittanut sellaista yleistä piittaamattomuutta säännöksistä tai määräyksistä, että se antaa aiheen epäillä henkilön kykyä tai halua noudattaa turvallisuuden kannalta olennaisia säännöksiä ja määräyksiä.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu luvan peruutus tai toimintakielto on voimassa siihen saakka, kunnes luvan saamisen tai toiminnalle asetetut edellytykset täyttyvät. Mainitun momentin 3—5 kohdassa tarkoitettu luvan peruutus tai toimintakielto määrätään olemaan voimassa rikkomuksen vakavuuteen suhteutetun määräajan tai toistaiseksi.

Luvan haltijaa tai toiminnan harjoittajaa voidaan kieltää harjoittamasta toimintaa, johon lupa oikeuttaa tai johon hänellä on muutoin oikeus, jos Liikenne- ja viestintäviraston tutkittavana tai käsiteltävänä on asia, josta saattaa seurata 1 momentissa tarkoitettu toimintakielto tai 144 §:ssä tarkoitettu lääketieteellisestä kelpoisuudesta annetun todistuksen peruuttaminen. Kielto on voimassa enintään siihen asti, kunnes kyseinen asia on ratkaistu. Luvan peruuttamisesta tehdään merkintä asianomaisen luparekisteritietoihin.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus turvallisuussyistä ilmoittaa henkilön työnantajalle tai toimeksiantajalle, jos se on ryhtynyt tässä pykälässä tarkoitettuihin toimenpiteisiin lupakirjan tai lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen peruuttamiseksi, muuttamiseksi, rajoittamiseksi tai voimassaolon keskeyttämiseksi taikka lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä toimimisen kieltämiseksi tai jos virasto muutoin katsoo ilmoittamisen olevan tarpeen lentoturvallisuuden varmistamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi ilmoittaa työnantajalle tai toimeksiantajalle myös päätöksestä, jolla lupakirja tai todistus on peruutettu tai sitä on muutettu tai rajoitettu taikka tehtävässä toimiminen on kielletty, tai kun näistä toimenpiteistä on luovuttu.

146 §

Toimenpiteet organisaation toimintaan puuttumiseksi

Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ryhtyä 147—149 §:ssä tarkoitettuihin toimiin, kun kyseessä on:

17) palveluntarjoaja, joka tarjoaa lentopaikkoihin liittyvistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 139/2014 2 artiklan 5 alakohdassa tarkoitettua asematasovalvontapalvelua;

18) muu kuin 1—17 kohdassa tarkoitettu lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää hoitava organisaatio.

147 §

Organisaatiolle annettava huomautus tai varoitus

Jos organisaatiolle myönnetyn luvan haltija, ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittaja tai muu lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää hoitava organisaatio jättää noudattamatta tässä laissa tarkoitetun hyväksynnän ehtoja tai muita kyseistä toimintaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä, toiminnan harjoittajalle voidaan antaa huomautus tai varoitus.

Varoitus annetaan, jos huomautusta ei asiasta ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioiden voida pitää riittävänä. Varoitus annetaan kirjallisesti.

148 §

Organisaatiolle myönnetyn luvan muuttaminen, rajoittaminen ja peruuttaminen sekä toiminnan kieltäminen ja rajoittaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi muuttaa tai rajoittaa tässä laissa tarkoitettua organisaatiolle myönnettyä lupaa, peruuttaa luvan taikka kieltää siinä tarkoitettua toiminnan väliaikaisesti, jos:

1) on perusteltua syytä epäillä, ettei luvan mukaisen toiminnan harjoittaja kykene harjoittamaan toimintaansa turvallisesti;

2) luvan myöntämisen edellytyksiä ei enää ole eikä edellytyksissä olevia virheitä tai puutteita korjata asetetussa määräajassa;

3) luvan haltija jättää olennaisesti noudattamatta luvan ehtoja tai muita säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat luvassa tarkoitettua toimintaa; tai

4) luvan haltija jatkaa huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta luvan ehtojen vastaista toimintaa tai jatkaa muiden toimintaa koskevien säännösten tai määräysten rikkomista.

Lupa voidaan peruuttaa vain, jos organisaation kannalta lievempää seuraamusta ei asiasta kokonaisuudessaan ilmenevät seikat huomioon ottaen voida pitää riittävänä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää tai rajoittaa toistaiseksi tai määräaikaisesti sellaisen toiminnan, johon tämän lain tai tässä laissa mainitun Euroopan unionin asetuksen mukaan ei tarvita lupaa, mutta siitä on tehtävä ilmoitus, ja:

1) on perusteltua syytä epäillä, ettei ilmoituksessa tarkoitettu toiminnan harjoittaja kykene harjoittamaan toimintaansa turvallisesti;

2) ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittamisen edellytyksiä ei enää ole eikä edellytyksissä olevia virheitä tai puutteita korjata asetetussa määräajassa;

3) toiminnan harjoittaja jättää olennaisesti noudattamatta säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat ilmoituksessa tarkoitettua toimintaa; tai

4) toiminnan harjoittaja jatkaa huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta ilmoituksessa tarkoitettua toimintaa koskevien säännösten ja määräysten rikkomista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 3 momentissa tarkoitetuin perustein turvallisuussyistä kieltää tai rajoittaa toistaiseksi tai määräaikaisesti myös sellaisen ilmailuun liittyvän toiminnan, johon tämän lain tai tässä laissa mainitun Euroopan unionin asetuksen mukaan ei tarvita lupaa eikä ilmoitusta.

151 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Jos joku rikkoo tätä lakia, siinä tarkoitettua toimintaa koskevia EU-asetuksia tai lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tällaisen käskyn tai kiellon tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan.

158 §

Lentoesteet

Lentoestelupaa ei tarvita lentopaikalle, sen esterajoitus- ja estesuojauspinnoille eikä muille lentopaikkaan kuuluville alueille asetettaville laitteille, rakennuksille, rakennelmille tai merkeille, jotka lentopaikan pitäjä asettaa itse tai joiden asettamisesta on sovittu lentopaikan pitäjän kanssa. Tällaisista laitteista, rakennuksista, rakennelmista ja merkeistä on kuitenkin ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle lentoesterekisteriin merkitsemistä varten.

158 a §

Lentoesteluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta 158 §:n 2 momentissa tarkoitetun lentoesteluvan. Lupaa voi hakea laitteen, rakennuksen, rakennelman tai merkin omistaja, haltija tai ylläpitäjä.

Hakijan on liitettävä hakemukseensa Suomessa toimivien lentomenetelmäsunnittelupalveluiden tarjoajien selvitykset suunnitellun lentoesteen vaikutuksista lentomenetelmiin sekä selvitykset lentoesteen vaikutuksista lentopaikan lentoesterajoituspintoihin niiden lentopaikkojen pitäjiltä, joiden vaikutuspiirissä laite, rakennus, rakennelma tai merkki on. Selvityksen antaja voi periä selvityksestä kohtuullisen korvauksen.

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen luvan myöntämistä arvioitava lentoesteen vaikutukset erityisesti lentomenetelmiin ja lentopaikan esterajoituspintoihin, ja näistä vaikutuksista aiheutuvat seurannaisvaikutukset lentoliikenteen sujuvuudelle ja lentopaikan pitäjälle.

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä lentoestelupa, jos lentoturvallisuus ei vaarannu ja jos suunnitellun esteen aiheuttamaa haittaa lentoliikenteen sujuvuudelle voidaan käytettävissä olevilla lentomenetelmän suunnittelukriteereillä vähentää siten, ettei se aiheuta lentopaikan pitäjälle kohtuutonta haittaa tai vaikeuta lentoliikenteen sujuvuutta.

163 §

Tehtävien siirto päteville yksiköille

Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää henkilöiden tai organisaatioiden ensimmäiseen sertifiointiin tai jatkuvaan valvontaan liittyvät tehtävät päteville yksiköille noudattaen, mitä EASA-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa komission asetuksissa tarkemmin säädetään.

170 a §

Puhalluskoe

Työnantaja voi velvoittaa ne työntekijät, jotka työskentelevät ilma-aluksessa tai lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatiossa, säännönmukaiseen tai satunnaiseen työnantajan määrittämänä ajankohtana suoritettavaan puhalluskokeeseen sen selvittämiseksi, ovatko työntekijät alkoholin vaikutuksen alaisina välittömästi ennen työajan alkamista. Työnantaja voi kuitenkin velvoittaa yksittäisen työntekijän puhalluskokeeseen, jos on perusteltua aiheuttaa epäillä työntekijän olevan alkoholin vaikutuksen alaisena työajalla suorittaessaan tehtävää ilma-aluksessa tai lentoturvallisuuteen vaikuttavaa tehtävää maaorganisaatiossa. Lentotoiminnan harjoittaja voisi velvoittaa puhalluskokeeseen myös lennoilla tai lennon valmistelutehtävissä työskentelevät alihankkijoidensa työntekijät, jotka toimivat ilma-aluksen ohjaamo- tai matkustamomiehistössä.

Jos työnantaja velvoittaa työntekijöitä puhalluskokeeseen, työnantajalla on oltava työterveyshuoltolain (1383/2001) 11 §:n 4 momentissa tarkoitettu päihdeohjelma. Ennen

päihdeohjelman hyväksymistä tehtävät, joissa puhalluskokeeseen voidaan 1 momentin nojalla velvoittaa ilman perusteltua epäilyä, on käsiteltävä yhteistoimintalaissa (1333/2021) tarkoitetussa vuoropuhelussa. Yrityksissä, jotka eivät kuulu yhteistoimintalain soveltamisalaan, työnantajan on ennen päihdeohjelman hyväksymistä varattava työntekijöille tai heidän edustajilleen tilaisuus tulla kuulluiksi siitä, missä tehtävissä edellytykset säännönmukaisesti tai satunnaisesti puhalluskokeisiin määräämiselle täyttyvät.

Työnantajan on käytettävä puhalluskokeissa mahdollisimman luotettavia laitteita, jotka on kalibroitu ja huollettu valmistajan ohjeiden mukaisesti. Työnantajan on huolehdittava siitä, että puhalluskokeita suorittavilla on riittävä koulutus käyttää laitetta ja muutoinkin huolehdittava puhalluskokeiden toteuttamisesta tulosten luotettavuuden turvaavalla tavalla. Työnantajan on huolehdittava työntekijöiden yksityisyyden turvaamisesta puhalluskokeissa. Työntekijän vaatimuksesta puhalluskokeen tulos on varmennettava uudella puhalluskokeella. Muulla kuin tarkkuusalkometrillä tehdyn puhalluskokeen tulos on työntekijän vaatimuksesta varmennettava toisella laitteella. Yhteistoiminnasta teknisin menetelmin toteutetun valvonnan järjestämisessä säädetään yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (759/2004) 21 §:ssä.

Työnantajan on tiedotettava työntekijöille oikeudesta vaatia puhalluskokeen tuloksen varmentamista.

170 b §

Henkilötietojen käsittely puhalluskokeiden yhteydessä

Työnantajalla on 170 a §:n 1 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä oikeus käsitellä työntekijän puhalluskokeen tulosta koskevia henkilötietoja. Tietoja saa käsitellä, jos käsittely on tarpeen työntekijöiden päihteettömyyden valvontaa varten työajalla, työsuhdetta koskevien päätösten tekemiseksi tai oikeusvaateen selvittämiseksi, laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi. Positiivista puhalluskokeen tulosta koskevien henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 5 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään työntekijän terveydentilaa koskevien tietojen käsittelystä.

174 §

Virkavastuu

Edellä 40, 46, 60, 97, 99, 102, 103, 121 ja 163 §:ssä tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä suorittavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

181 §

Muutoksenhaku

Seuraaviin muun kuin viranomaisen tekemiin päätöksiin vaaditaan oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta:

6) 43 §:ssä tarkoitetun Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän huoltohenkilöstön koulutusorganisaation tai 114 §:ssä tarkoitetun lennonvarmistushenkilöstön koulutusorganisaation antama päätös;

7) 163 §:ssä tarkoitetut pätevien yksiköiden tekemät päätökset.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2025.

Helsingissä 27.6.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne